

Marie van de Middelhaai d'r groot Vlèemes en Haorsteegs woordeboek, **M**

Marie van de Middelhaai zingt al 15 jaar in Vlijmens dialect en is bezig een dialectwoordenboek samen te stellen. Omdat zij is opgevoed door een Haarsteegse moeder en een Vlijmense vader richt zij zich op deze dialecten. Beide dialecten zijn niet uniek, maar hebben net als de andere Langstraatse dialecten dezelfde basis als het Midden-Brabants. Iedere week verschijnt een nieuwe letter met enkele dialectwoorden en iets uit de grammatica.

† = oud (bijna) vergeten woord * = nieuw woord van jonge generatie
[] = fonetisch schrift H = Haarsteeg V = Vlijmen

medàòlie (medollie) [mədɔli] (de, 'n) = medaille. 'n *Vetlèèren medàòlie*. = 'n *Onofficiële medaille*.

meepersaant [me:pərsa:nt], **meepessaant** [me:pəsa:nt], **meepressaant** [me:prəsa:nt] van het Franse *en passant* = tegelijkertijd, syn: **impessaant**, **impersaant**, **impessaant**, **sewèèlen**, **tussenbaaie**

***metseelaar** [metsəbɔ:r], **metseeler** [metsəlɔ:r] (de, 'ne) = metselaar

mik - mikken - mikske [mɪk- mɪkə- mɪkskə] (de, 'ne)

1. witbrood. 't *Is daor klaoren blom en dikke mik*. = *Zij zijn dik bevriend*.
2. Y-vormig gevorkte tak. 'ne *Putmik*. = 'n *Gevorkte staande paal bij de put*.
3. kruis. *Zit 'ew broek góéd in oewe mik, jongen?* = *Zit je broek goed in 't kruis, jongen?*

misdiender [mɪzdɪndɔ:r], ***misdinaor** [mɪzdɪnɔ:r] (de, 'ne) = misdienaar

musterd [mɪstɔrt] (de, 'ne) = mutsaard = takkenbos, bijeengebonden hoeveelheid sprokkelhout

De uitdrukking *Weten waar Abraham de mosterd haalt*. = *Weten hoe iets in zijn werk gaat*. is van origine: *Weten waar Abraham de musterd haalt*. = *Weten waar Abraham zijn brandhout haalt*. Abraham zocht brandhout om zijn zoon Isaac volgens Gods opdracht te offeren. Omdat men in de loop der tijd vergat wat een *musterd* was, heeft men er maar het bekendere woord *mosterd* voor in de plaats gezet.

Grammatica: aanwijzende voornaamwoorden

Ons dialect kent meer aanwijzende voornaamwoorden dan het Nederlandse *dit*, *dat*, *deze* en *die*.

Dit komt omdat ons dialect de aanwijzende voornaamwoorden verbuigt in onzijdig, vrouwelijk en mannelijk:

- vóór onzijdig woord: *dì ding*, *dè kiendje*, **dèt héúndje*, **dette menneke*, **dà hùiske*.
- vóór vrouwelijk woord: *déés móéder*, *die taante*.
- vóór mannelijk woord niet beginnend met een klinker, *b*, *d* of *h*: *déze metseeler*, *dieje stóél*.
- vóór mannelijk woord beginnend met een klinker, *b*, *d* of *h*: *dézen auto*, *diejen brommert*.

Je hoort soms wel: *déés kèènd* of *déés jaor* zeggen, maar dat klinkt oudere dialectsprekers in de oren als: *deze kind* en *deze jaar*. In Kaatsheuvel doen ouderen dit echter wel.



Mariamedàòliekes
(Foto: Rini Wouters)

